

Klasyfikacja światopoglądów

Zebranie obrazków i przemyśleń

Jesień 2018

wojtek@pp.org.pl

<http://wojtek.pp.org.pl>

Klasyfikacja światopoglądów

Od pewnego czasu przekonany jestem, że istnieją tylko 3 światopoglądy, i każdy z istniejących da się sprowadzić to jednego z tych trzech.

Oczywiście, wewnątrz tych 3 da się prowadzić dalsze podziały, niektóre analizy, po dopytaniu się, dokładnym przebadaniu pojęć wylecą z jednej grupy i trafią do innej, ale z grubsza te 3 wystarczą, więc ten model może być przydatny na początek.

Światopogląd (Wikipedia '2017)

Światopogląd – względnie stały zespół przekonań i opinii (często wartościujących) na temat otaczającego świata, czerpanych z rozmaitych dziedzin kultury, głównie z nauki, sztuki, religii i filozofii.

Światopogląd

Światopogląd to osobisty opis rzeczywistości oraz Boga i Jego relacji z rzeczywistością.

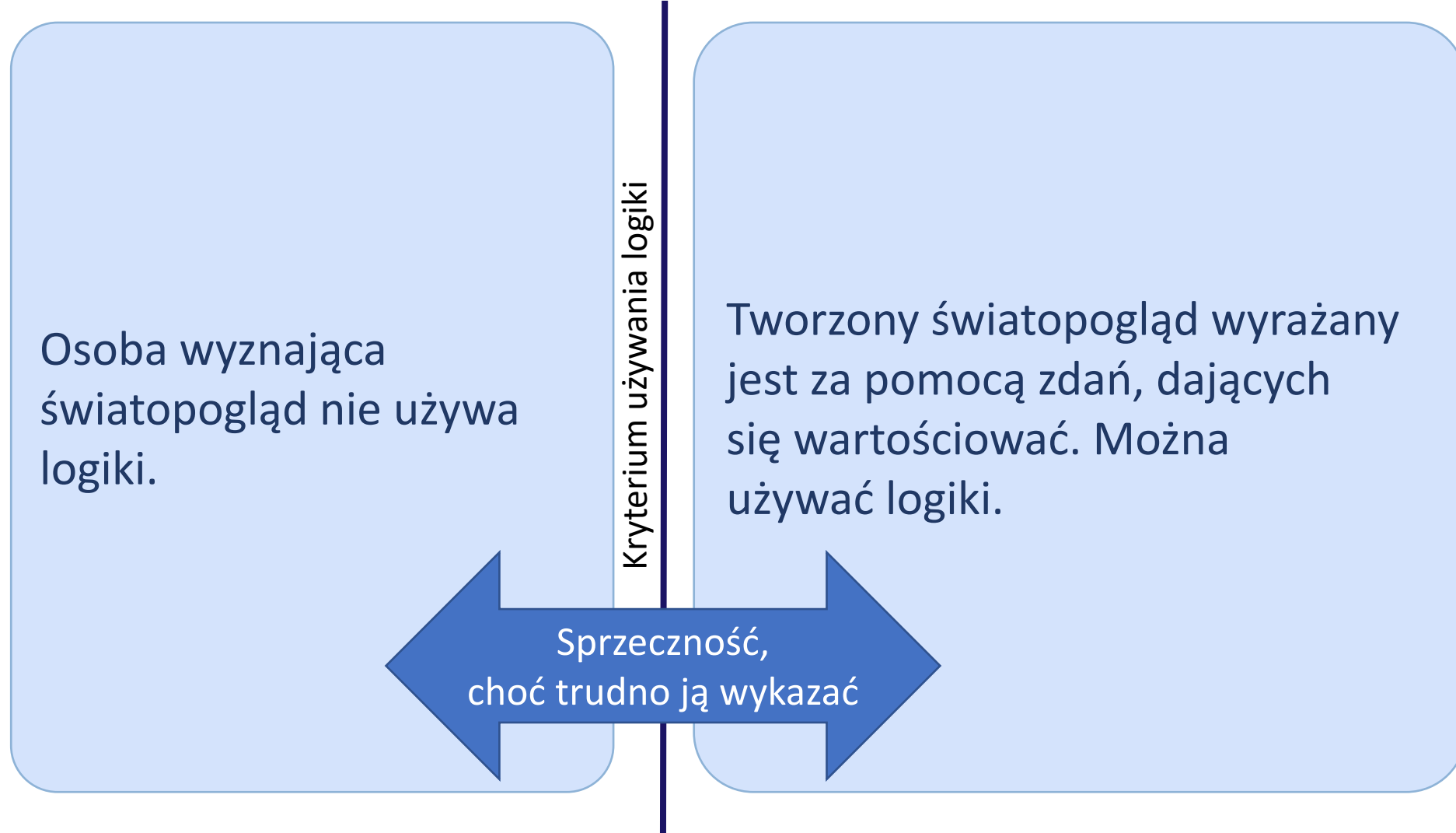
Światopogląd – dyskusja definicji

- Definicja
 Światopogląd to osobisty opis rzeczywistości oraz Boga i Jego relacji z nią.
- Moje wcześniejsze definicje:
 1. **Światopogląd** to osobisty opis Boga i rzeczywistości.
 2. **Światopogląd** to rzadko zmieniany komplet przekonań człowieka (lub grupy ludzi) odnośnie rzeczywistości.
 3. **Światopogląd** to suma wiedzy i wiary danej osoby.
- Wikipedia ('2017)
 - **Światopogląd** – względnie stały zespół przekonań i opinii (często wartościujących) na temat otaczającego świata, czerpanych z rozmaitych dziedzin kultury, głównie z nauki, sztuki, religii i filozofii.
- Więcej: → **Światopogląd a Prawda**

Główne pytania światopoglądu

1. Skąd jestem?
2. Kim jestem?
3. Dokąd zmierzam?

Podział światopoglądów ze względu na używanie logiki

Podział światopoglądów z uwagi na istnienie Boga

Osoba wyznająca
światopogląd nie używa
logiki.

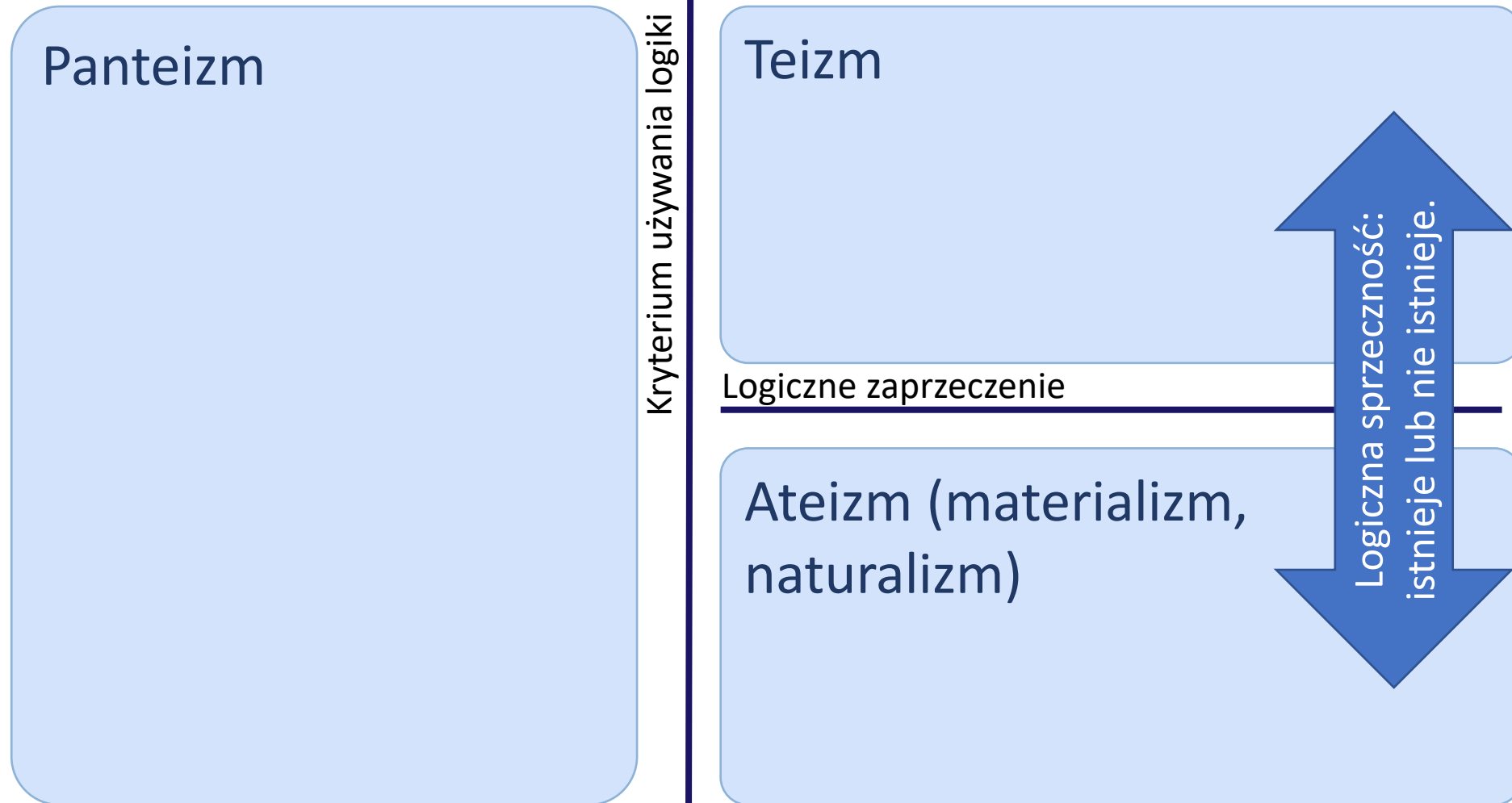
Kryterium używania logiki

Bóg (Stwórca) istnieje i jest
oddzielony od kosmosu
(wszechświata), który stworzył.

Logiczne zaprzeczenie

Tylko kosmos (wszechświat) istnieje
(zawsze istniał, będzie istniał).

Klasyfikacja światopoglądów i pierwsza próba ich nazwania

Klasyfikacja światopoglądów: 3 wystarczą

Panteizm

Kryterium używania logiki

Teizm

Logiczne zaprzeczenie

Ateizm (materializm,
naturalizm)

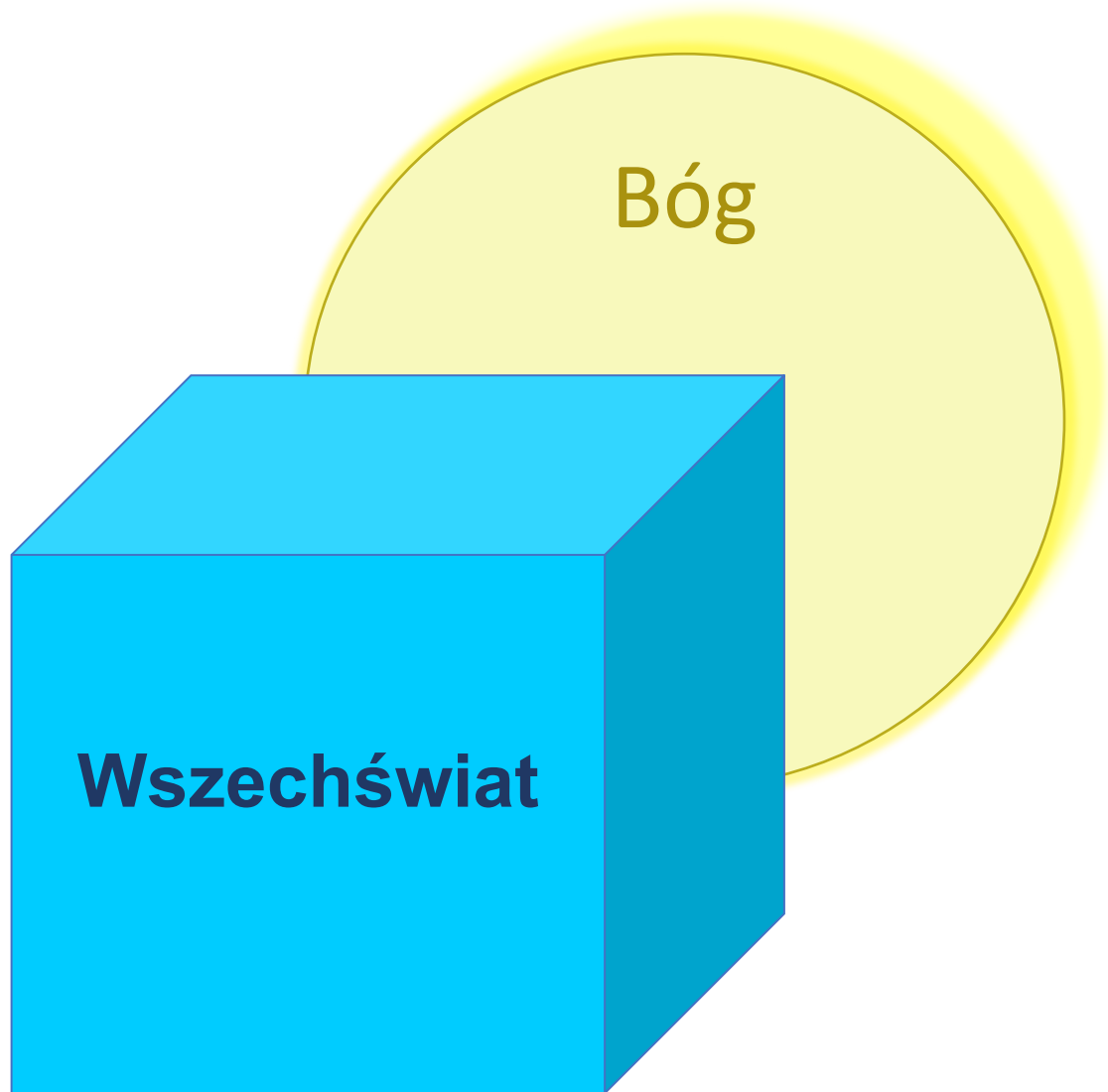
Klasyfikacja światopoglądów

- Teizm
 - Teizm
 - Deizm o ile nie zbliża się zbytnio do panteizmu
 - Tomizm
 - Niektóre pogaństwa, zawierające idee SuperBoga
- Ateizm (materializm)
 - Materializm dialektyczny
 - Modernizm
- Panteizm
 - Buddyzm
 - Hinduizm i pogaństwa
 - New Age

Panteizm

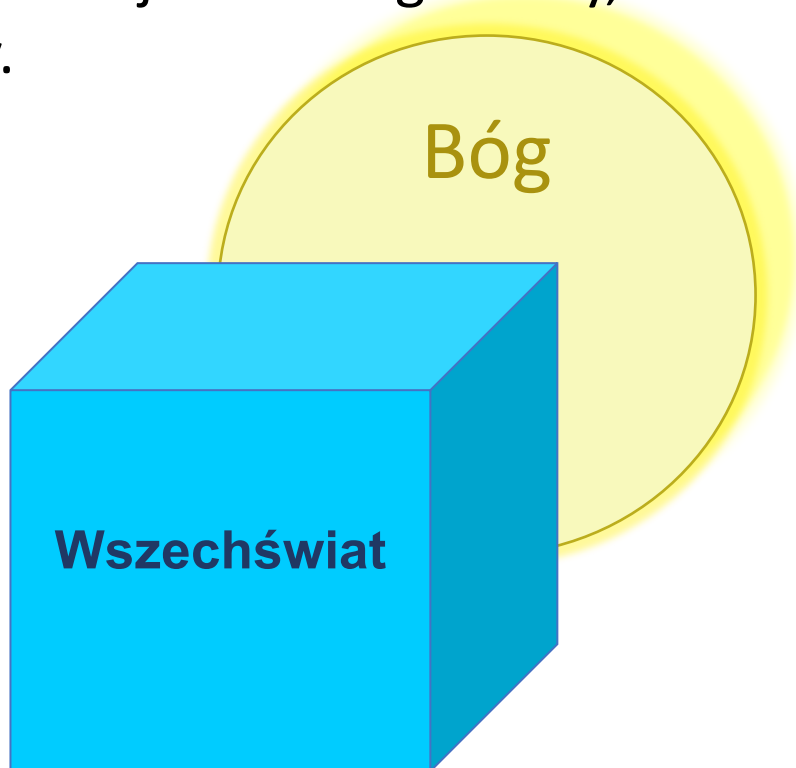
- Trudno zapisać główne tezy w sposób logiczny, bo logika nie jest używana.
- Nazwa sugeruje, że wszystko jest Bogiem, rozumieniu teistycznym (πᾶν – wszystko, θεός – Bóg)
- Przykłady panteistycznych sprzeczności:
 - *Ja jestem Bogiem, Ty jesteś Bogiem, wszystko jest Bogiem, bo Bóg jest wszystkim.*
 - *Gówno na patyku.*
 - *Największą mądrość przekazuje się milczeniem.*
- Religie mające panteizm jako podstawę: buddyzm, hinduizm, NewAge ale też mormonizm w swej istocie.

Teizm i ateizm

Teizm i ateizm oraz główna różniąca je idea.

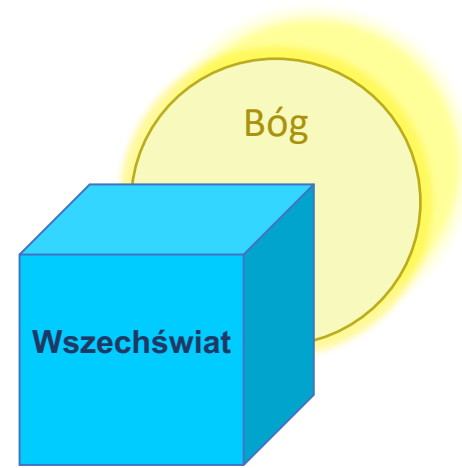
Bóg, który zawsze istnieje stworzył wszechświat (kosmos) i wszechświat jako stworzenie jest od Boga różny, oddzielony.

Tylko wszechświat istnieje (zawsze istniał, zawsze istniał będzie). Świat duchowy i świat idee jest jego częścią i można, a nawet należy go badać.

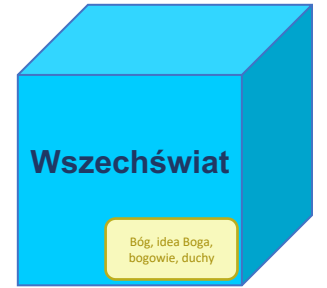

Teizm

- Główne tezy:
 - Bóg jest poza wszechświatem, jest od niego oddzielony bo wszechświat jest przezeń stworzony.
 - Człowiek żyje we wszechświecie jako jego element.
 - Człowiek może poznawać wszechświat.
 - Człowiek poznaje Boga w zakresie, w którym zechce mu się On objawić.
 - Badaniem wszechświata (kosmosu) zajmuje się fizyka, rozważaniami o Bogu i jego relacjach ze stworzeniem metafizyka.
- Religie mające u podstawy teizm: Chrześcijaństwo, Judaizm, Islam – przyjmują jako dogmat, objawienie, że „*Na początku Bóg stworzył niebo i ziemię*”.

Ateizm (materializm, naturalizm)

- Główne tezy:
 - Tylko wszechświat (kosmos) istnieje.
 - Świat duchowy, bóg (bogowie) jeżeli są to są w systemie, można to poznać choć możliwe, że to tylko idee.
 - Człowiek istnieje we wszechświecie.
 - Człowiek poznaje system, wchodzi w interakcje z każdym elementem systemu, również z duchami (ideami).
- Religie ateistyczne?

Budowanie światopoglądu

- Panteista
 - **Czuje**, niekoniecznie myśli na ten temat bo czuje.
- Ateista
 - **Bada** wszechświat
- Teista
 - **Bada** wszechświat
 - **Szuka** objawienia się Boga

Credo. Wyznanie wiary.

Moja pierwotna dogmatyka

Zdanie #1 (definicja)

Przez Boga rozumiem osobowego Stwórcę wszystkiego. Stwórcę oddzielnego od wszechświata na tyle, że wszechświat jest przez Niego stworzony, a przed stworzeniem niczego poza Bogiem nie było, bo jest On wieczny, niezmienny, i ponad wszystkim.

Zdanie #2 (założenie):

Wszechświat, który Stwórca stworzył jest logiczny, co znaczy, że podstawowe prawa logiki, podobnie jak prawa fizyki są przez Niego ustanowione i w stworzonym świecie szanowane.

Zdanie #3 (alternatywa):

Tak rozumiany Bóg jest, albo takiego Boga go nie ma. Alternatywa nie ma nic po środku.

Zdanie #4 (wyznanie wiary):

Osobiście wierzę, że Bóg określony powyżej (w Zdaniu #1) jest. Wierzę w Boga.

koniec

Prawda a światopogląd

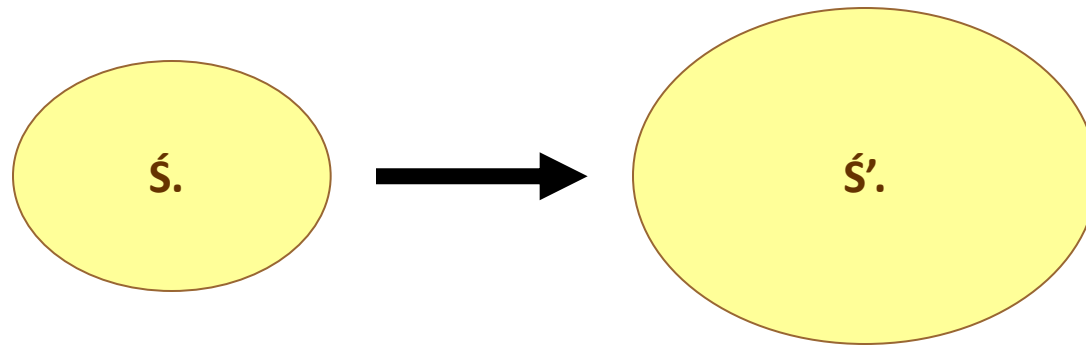
Notatki robocze

Materializm – tylko materia w systemie

- Człowiek w systemie
 - Poznaje materię i za pomocą swojego umysłu stara się ją ukształtować wg. Swojej woli.
- Konsekwencją XIX materializmu jest determinizm.
- Obecnie (2018) materializm się sypie. Zaobserwowano, że elektrony nie zachowują się jak zakładano, że zachowuje się materia (splątania).

Wyciągamy wnioski (2):
Budowanie własnego Ś.

Ś. buduje się w czasie. Potrzeba czasu!

Wnioski z definicji:
Budowanie własnego Ś.

- Czasem, jak nie pasuje nowy element to coś należy zburzyć.
- Niestety, czasem, zamiast zburzyć dokłada się coś na siłę, co osłabia konstrukcję, czasem czyniąc ją śmieszna.

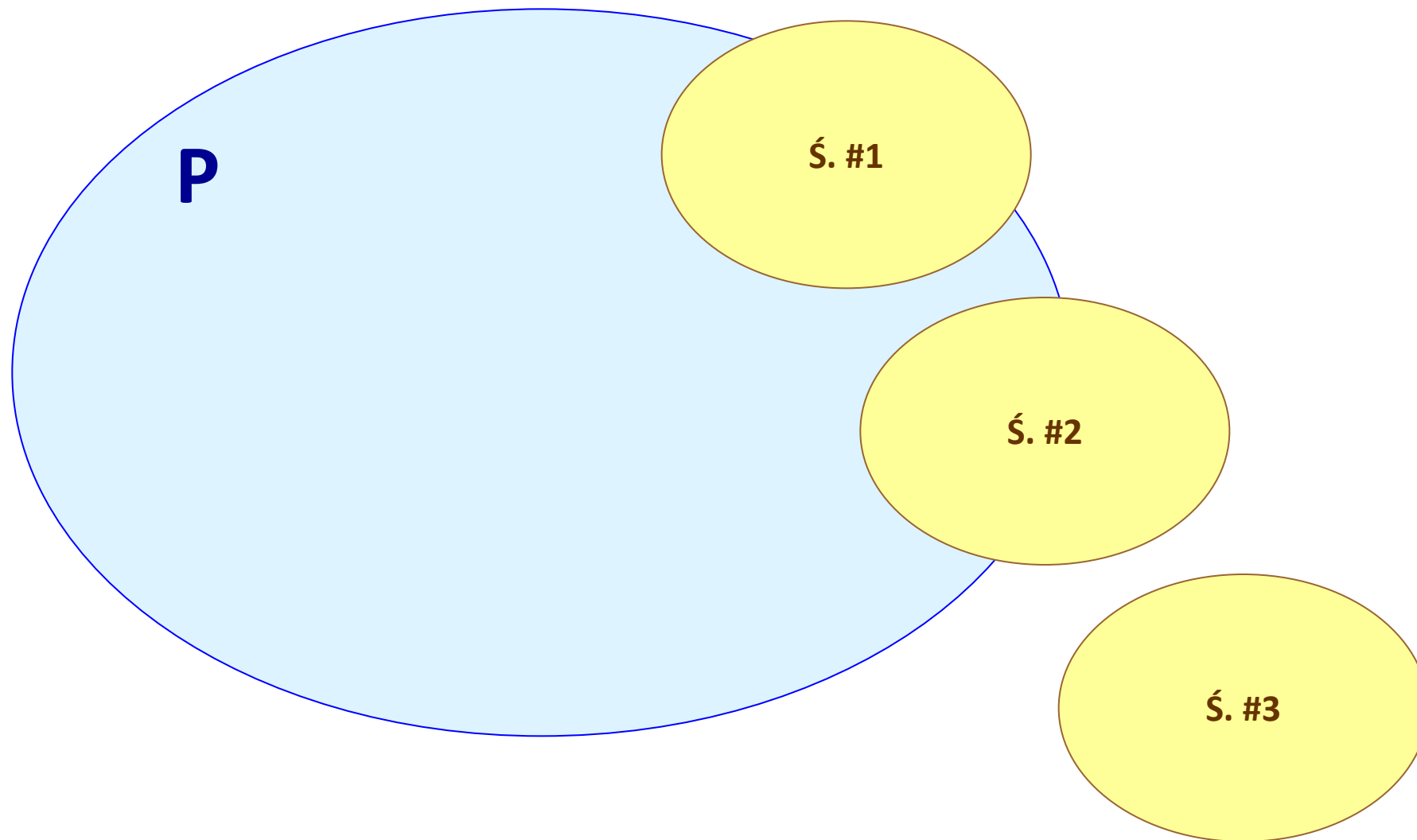
Definicja

Prawda - opis rzeczywistości.

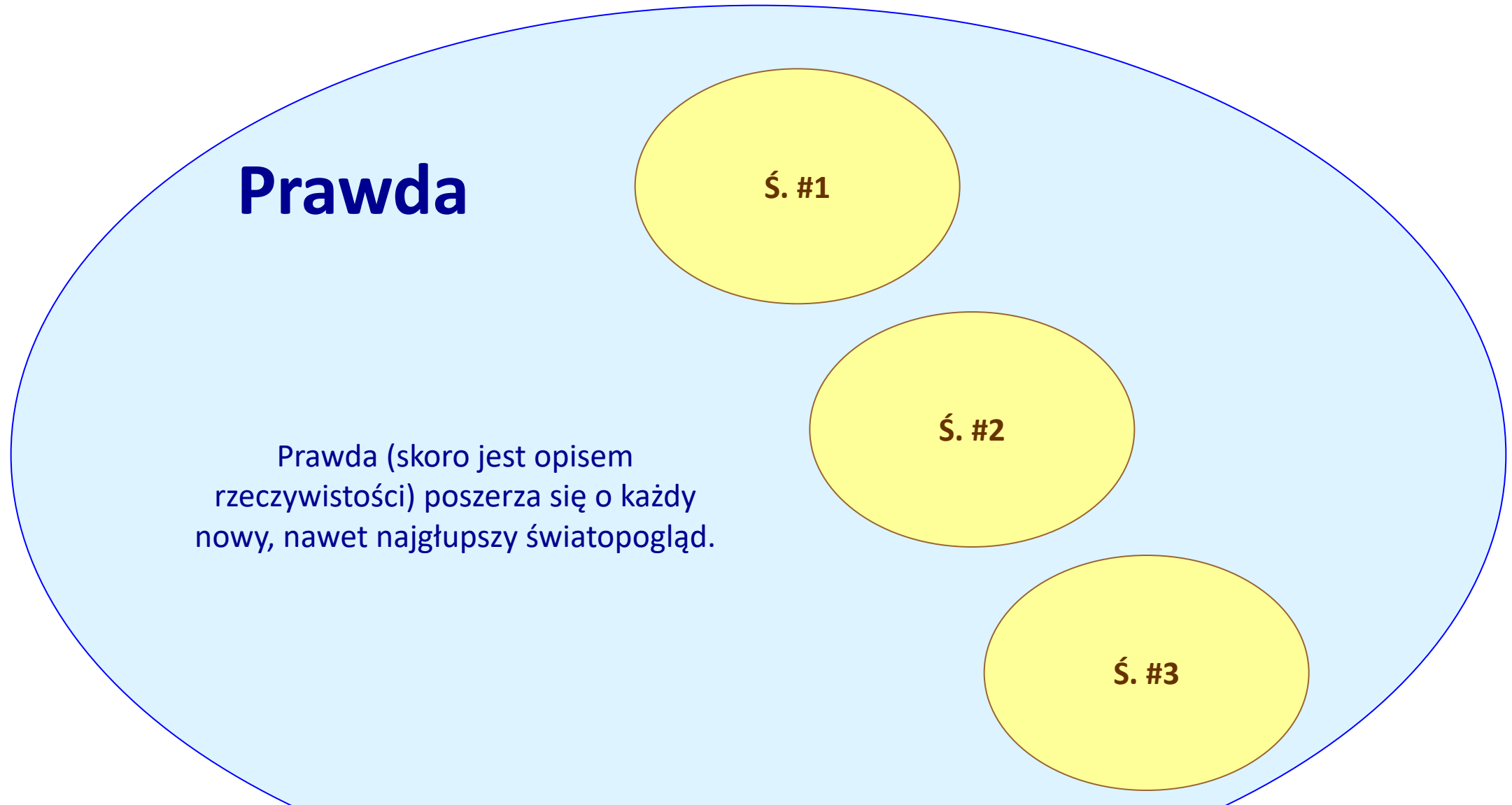
Prawda i Światopogląd

- Ś. można wypowiedzieć, opisać, składa się ze zdań, więc ...
 - Ś. jest więc podobnej kategorii co P.
 - Ś. może być badany, konfrontowany przez P.

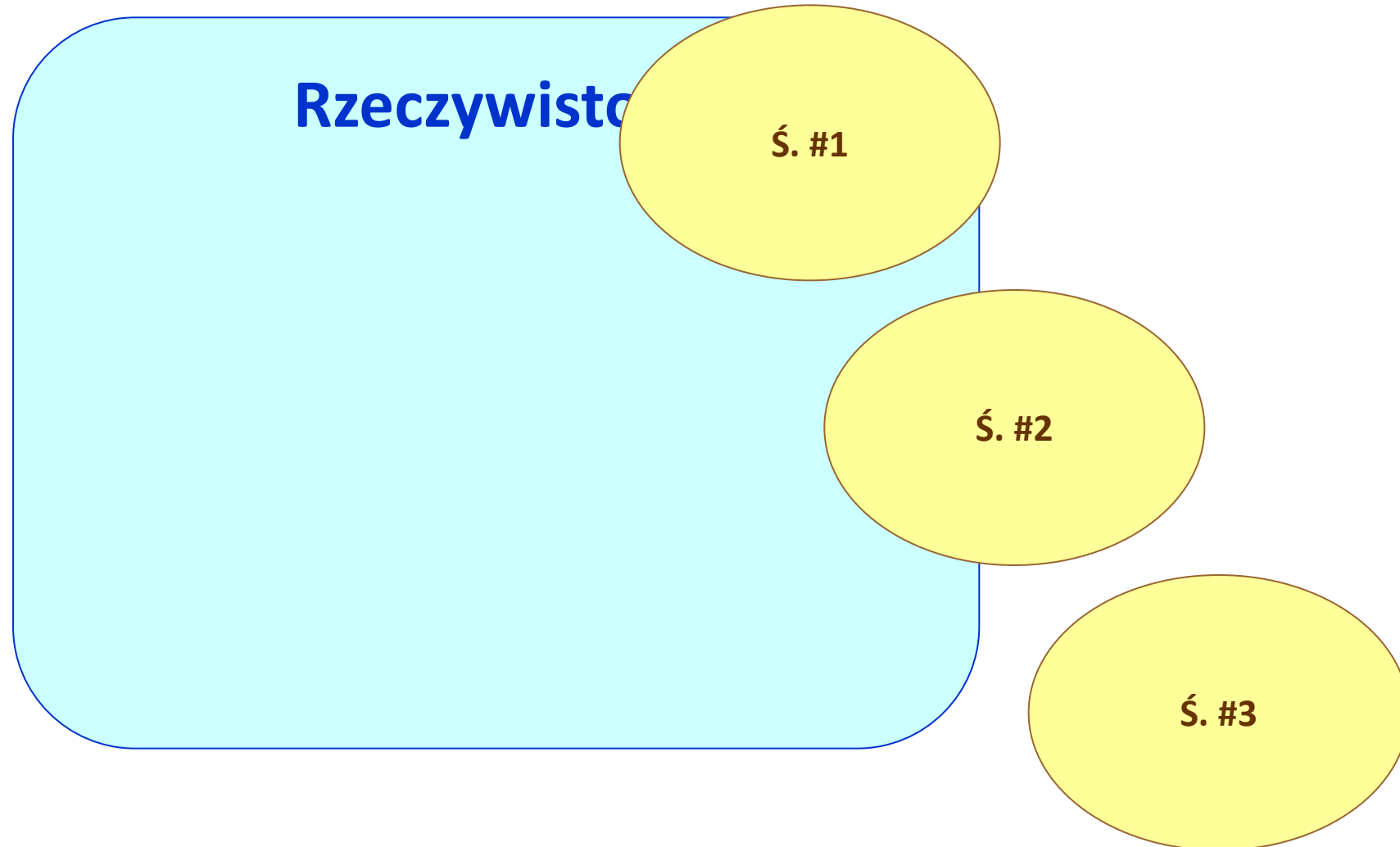
Ś i P jako zbiory zdań

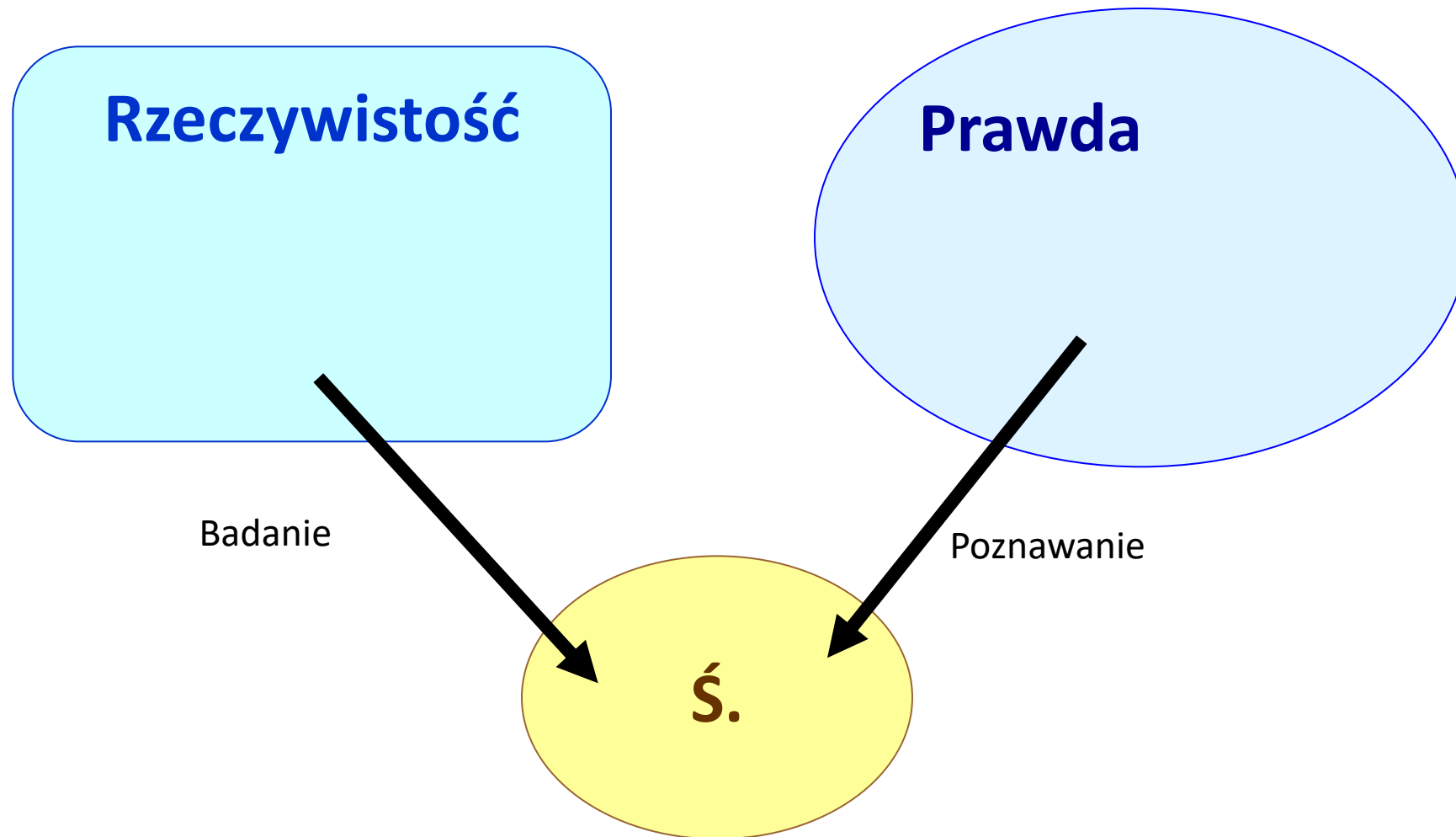
Relacja P. do Ś.

Lepiej zbadać zgodność z Rzeczywistością

Na czym budować?

- może zawierać elementy prawdy
- Ś. może zawierać nieprawdy
- Ś. jest podzbiorem P.
- Lepiej dla człowieka, gdy jego Ś zawarty jest w P
- Najlepiej, aby zawierał się całkowicie

Pan Jezus powiedział

- Ja jestem drogą, **prawdą** i życiem.